

Netbeheerders Elia en Fluvius versterken actieplannen rond congestiebeheer voor bedrijven

BRUSSEL | In Vlaanderen is het aantal aanvragen voor zwaardere industriële elektriciteitsaansluitingen op het distributienet en het plaatselijk vervoersnet (30-70kV) op korte tijd fors toegenomen. Daarnaast verhogen recente technologieën zoals datacentra en industriële batterijen de druk op het elektriciteitsnet. Bijkomend is het voor netbeheerders een uitdaging om exact in te schatten wanneer, op welke plek en hoe sterk Vlaamse bedrijven willen elektrificeren. Deze fenomenen veroorzaken voor het eerst lokale netcongestie. Daardoor kan niet elke vraag voor een zwaardere bedrijfsaansluiting onmiddellijk gerealiseerd worden. Om de investeringsplannen van de industrie maximaal te ondersteunen, versterken Elia en Fluvius hun actieplannen rond congestiebeheer, met o.m. flexibele toegang tot de elektriciteitsnetten. Voor aansluitingen op laagspanning, zoals die van gezinnen, is er geen probleem.

De effecten van de energietransitie worden steeds meer voelbaar in het elektriciteitsnet. Fossiele brandstoffen worden afgebouwd en vervangen door alternatieve toepassingen op elektriciteit. We zien dat bij particulieren - denk aan elektrische wagens en warmtepompen - maar vooral bij de ondernemingen en de industrie. Er komen (snel)laadstations op bedrijventerreinen en voor de productie van stoom of warm water schakelen bedrijven bijvoorbeeld over van gas- op e-boilers. Netbeheerders Elia en Fluvius houden al enkele jaren rekening met deze verwachte evoluties en hebben er hun investeringsplannen op afgestemd. Ze investeren dit decennium zo respectievelijk 4,8 en 11 miljard in de hoogspannings- en distributienetten in Vlaanderen. Maar omdat het aantal aanvragen voor zwaardere aansluitingen in Vlaanderen plots snel stijgt, zijn extra maatregelen nodig.

Aanzuigefect door strengere regelgeving in buitenland

Naast de energietransitie zien Elia en Fluvius een nieuwe evolutie waarbij steeds vaker zeer hoge vermogens gevraagd worden voor nieuwe technologieën als grote **datacenters en industriële batterijen die niet flexibel samenwerken met het net**. Mogelijks speelt er in Vlaanderen een aanzuigefect voor datacentra en batterijparken omdat buurlanden als Nederland en Duitsland recent strengere voorwaarden hebben opgelegd voor zulke projecten. Bij ons gelden zulke voorwaarden (nog) niet waardoor projectontwikkelaars uitwijken. Dit legt -naast het inlossen van de noden van de industrie- extra druk op het Belgische en Vlaamse elektriciteitsnet. Eén ontwikkelaar van een datacenter vroeg recent op één locatie 24 MVA, de helft van het totale vermogen van een standaardtransformator tussen het Elia- en Fluvius-net.

Wie elektrificeert hoeveel, waar en wanneer?

Een bijkomende uitdaging is de moeilijke voorspelbaarheid van industriële elektrificatie. De investeringsplannen van Elia en Fluvius zijn gebaseerd op onderbouwde assumpties – ook voor de industrie - en voorzien de juiste acties. Ondanks deze grote investeringen in het Vlaamse elektriciteitsnet kunnen netbeheerders op dit moment niet exact inschatten welk bedrijf, op welk moment, op welke locatie, welk vermogen en voor welke toepassing een aanvraag zal indienen. Dat zorgt ervoor dat het elektriciteitsnet op bepaalde plaatsen momenteel onvoldoende versterkt is om de vraag naar een zwaardere aansluiting boven de 1 MVA aan te kunnen.

Concreet gaat het bij Fluvius om een twintigtal aanvragen. Bij Elia gaat het om 15 dossiers. De hoogspanningslijnen of de transformatorstations waar het Elia-hoogspanningsnet en Fluvius-distributienet met elkaar verbonden zijn, hebben op dit moment niet voldoende capaciteit om aan deze aanvragers een klassieke netaansluiting toe te kennen voor grote vermogens.

Voor aansluitingen op laagspanning, zoals die van gezinnen, is er geen probleem.

“De investeringsplannen van Elia houden rekening met de sterke elektrificatie van onze industrie. De voorbije jaren is versneld geïnvesteerd in de versterking van onze netten. Zo bedroegen de totale investeringen in het Vlaamse hoogspanningsnet in 2020 een kleine 200 miljoen euro. Vorig jaar was dit al het dubbele en dit jaar voorzien we 600 miljoen euro aan investeringen. Omwille van lange vergunningsprocedures en krapte op de toeleveringsmarkt, hebben onze projecten een lange doorlooptijd waardoor we niet kunnen garanderen dat we overal steeds tijdig de nodige netversterkingen klaar zullen hebben. Om deze reden werken Fluvius en Elia proactief aan een actieplan om de impact hiervan op de elektrificatie-ambities van de industrie zo veel mogelijk te beperken.”

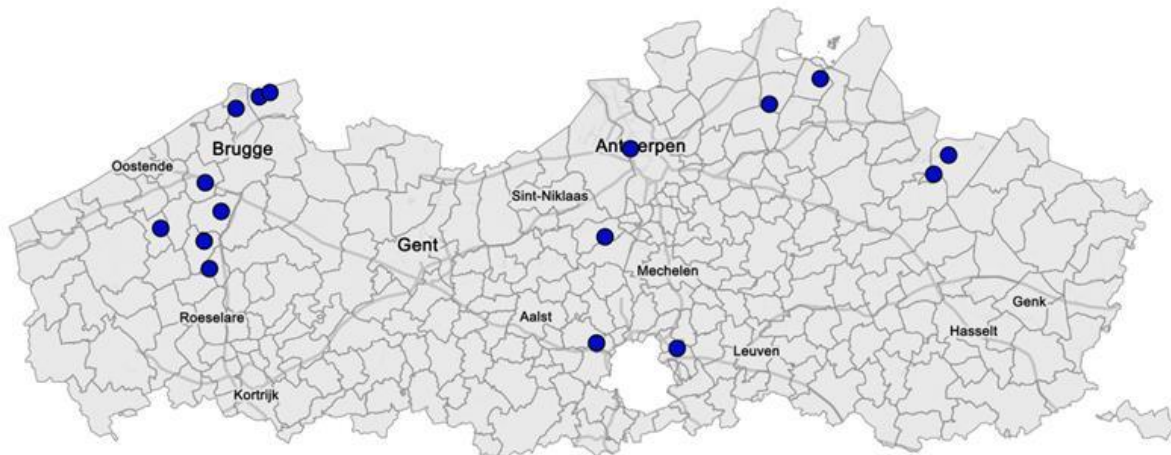
James Matthys-Donnadieu - Chief Customers, Markets and System Officer Elia

“We stellen ook vast dat er extra impact is door datacentra die bijzonder hoge vermogens vragen en grote batterijprojecten die na aansluiting niet flexibel ingezet worden op het net. Hier moeten we oplossingen voor vinden. Daarnaast kunnen we vandaag als netbeheerders niet precies voorspellen welk bedrijf, voor welke toepassing, op welke datum, welke locatie en welk vermogen nodig heeft. De investeringsplannen in de elektriciteitsnetten hebben daarom niet altijd onmiddellijk effect op plaatsen waar nu al concrete vragen voor hogere vermogens door bedrijven worden ingediend. En dus kan een aanvraagdossier niet zomaar worden goedgekeurd.”

Raf Bellers - directeur netbeheer van Fluvius

Netcongestie vermijden door aangepast verbruik

Concreet zien Elia en Fluvius op dit moment capaciteitsproblemen op een beperkt aantal plaatsen. Het gaat om 16 van de 235 Vlaamse transformatorstations waar het hoogspanningsnet en het distributienet met elkaar verbonden zijn.

Als op deze specifieke plaatsen bijkomende bedrijfsaansluitingen op de 'klassieke' manier worden toegelaten, kan er op bepaalde momenten doorheen het jaar lokale congestie ontstaan. Congestie kan je vergelijken met filevorming; indien alle bedrijven op hetzelfde moment de aan hen toegekende capaciteit effectief gebruiken dan kan er tijdelijk en lokaal congestie of netverzadiging optreden.

Als Elia en Fluvius niets ondernemen en de maatschappelijke context niet wijzigt, kan het aantal hoogspanningslijnen en transformatorstations waar congestie optreedt snel stijgen. Omdat het versterken van transformatorstations, hoogspannings- én distributienetten tijd vraagt, hebben Elia en Fluvius een gezamenlijk actieplan uitgewerkt zodat bedrijven, in afwachting van een definitieve oplossing, hun verdere economische ontwikkeling kunnen voortzetten.

Actieplan met vijf maatregelen voor optimalisatie netcapaciteit

Het nieuwe actieplan omvat een reeks technische maatregelen, zowel voor de korte als de lange termijn.

- **Kortetermijnmaatregelen** zijn nodig om vandaag maximaal te voldoen aan de vragen van het bedrijfsleven, het probleem optimaal in kaart te brengen en vooral te focussen op flexibiliteit.
- De **langetermijnmaatregelen** zijn nodig om het elektriciteitssysteem volledig aan te passen aan de sterke elektrificatie en gaan over investeringen in de fysieke netwerken.

Dit zijn de vijf voorziene maatregelen:

- 1. Kortetermijnmaatregelen op basis van marktflexibiliteit** die al dit voorjaar kunnen worden ingezet, in afwachting van de start van maatregel 2 in het actieplan.
Bij Fluvius gaat het om een nieuw en tijdelijk 'fallback flex'-marktproduct op het distributienet. Hierbij kunnen bedrijven die zich in een congestiezone bevinden, instappen in een lokale flexibiliteitsmarkt. Zo zorgen ze ervoor dat het bijkomend gevraagd vermogen in de zone kan worden toegelaten.. De publieke consultatie voor deze nieuwe toepassing werd recent afgerond. Het is nu aan de Vlaamse Nutsregulator om dit product al dan niet goed te keuren.
In elk geval kan 'fallback flex' een tijdelijke oplossing bieden voor de huidige bedrijvendossiers die bij Fluvius en Elia op tafel liggen. Het zorgt er mee voor dat Vlaamse bedrijven ook in de komende maanden en jaren verder kunnen elektrificeren.
Ook voor het Vlaamse net van Elia (30-70kV) wordt momenteel aan een gelijkaardige tussentijdse oplossing gewerkt om het mogelijk te maken dat bedrijven op korte termijn flexibel kunnen aansluiten.
- 2. Een flexibel aansluitingscontract op het distributienet en het Vlaamse net van Elia (30-70kV).**
Het elektriciteitsverbruik bij bedrijven is fel afhankelijk van de concrete bedrijfsprocessen. Een bedrijf heeft niet op elk moment de volledige capaciteit van zijn aansluiting nodig. Vaak kan er flexibel geschakeld worden tussen elektriciteit (vb. e-boilers) en andere energiebronnen (zoals gas of een warmtekrachtkoppeling).
Met een flexibele aansluiting – die anders dan bij marktflexibiliteit bilateraal en contractueel tussen de netbeheerder en een bedrijf wordt vastgelegd - kan het gewenste verbruik van het bedrijf via modulatie afgestemd worden op de beschikbare capaciteit op dat moment. Hierdoor kunnen meer bedrijven worden toegelaten op het net. Dit principe bestaat al op het Elia-hoogspanningsnet (vanaf 110 kV), maar zou ook mogelijk worden op het Vlaamse distributienet en Vlaamse net van Elia (30-70kV). De Vlaamse overheid werkt aan het regelgevende kader hieromtrent, in lijn met de Europese EMD5-richtlijn over deze materie. Eénmaal beschikbaar, kunnen de netbeheerders de flexibele aansluitingscontracten aanbieden.
- 3. Meer capaciteit op het hoogspanningsnet toelaten.** Elia onderzoekt momenteel hoe de transformatorstations tussen het Elia-hoogspanningsnet en Fluvius-distributienet beheerd kunnen worden op een manier dat ze hun huidige limieten tijdelijk en veilig kunnen overschrijden. Hierdoor kunnen ze meer belasting dragen en kunnen we hun potentieel maximaliseren.
- 4. Voorzorgsmaatregelen bij de uitbating van het distributienet.** Hierbij wordt de 'druk' op het elektriciteitsnet over meer transformatorstations gespreid, door de belasting tussen de transformatorstations te herverdelen. Hierdoor ontstaat op de plaats waar extra vermogen gevraagd wordt opnieuw iets meer ruimte op momenten dat dit nodig is. Dit principe kan wel een impact hebben op de spanningskwaliteit. Ook langdurige netuitval bij incidenten moet worden vermeden. Hier moet dus voorzichtig en doordacht mee worden omgegaan.

5. **Investerings in de transformatorstations, het hoogspanningsnet en het distributienet.** Stappen hieromtrent zijn al voorzien in de investeringsplannen van Elia en Fluvius. Die investeren dit decennium al respectievelijk 4.8 en 11 miljard euro in de hoogspannings- en distributienetten in Vlaanderen. Fluvius stelt begin juni de nieuwste versie van zijn Investeringsplan in de distributienetten voor. Elia doet hetzelfde met haar regionaal ontwikkelingsplan voor Vlaanderen in de zomer van 2025.

EnergieGRIP om de noden sneller te detecteren

Naast het technische actieplan moeten de relaties met het bedrijfsleven verder versterkt worden, om sneller zicht te krijgen op hoe de middelgrote en grote Vlaamse bedrijven hun concrete energietransitieplannen zien. Vorig jaar liep in de gemeenten Bornem en Puurs-Sint-Amands hiervoor al een proefproject van Elia, Fluxys, Fluvius en het Vlaamse databedrijf Athumi onder de naam energieGRIP.

De betrokken partners breiden het project in 2025 verder uit en zetten een gezamenlijk expertenteam op dat het komende jaar proactief zal overleggen met de grootste Vlaamse bedrijven op het distributienet om hun energienoden duidelijk in kaart te brengen.

Nieuwe webpagina's

Daarnaast lanceren Elia en Fluvius vandaag ook nieuwe webpagina's voor bedrijven op hun websites. Op www.elia.be/netcongestie en www.fluvius.be/netcongestie vinden geïnteresseerden meer informatie over wat de nieuwe situatie en het actieplan rond congestie voor hen kunnen betekenen. Ze vinden er ook gedetailleerdere informatie over de capaciteit van de Elia- en Fluvius-netten en de juiste contactgegevens bij de netbeheerders als ze meer informatie wensen.

In overleg met de Vlaamse overheid

Naast alle acties die Fluvius en Elia zelf voorzien, is het voor de komende jaren ook belangrijk om scherpere maatschappelijke keuzes rond toegang tot het elektriciteitsnet te maken. Op dit moment zijn de netbeheerders wettelijk verplicht een 'First come, first served'-principe te hanteren: wie eerst een aanvraag indient die technisch in orde is, krijgt de gevraagde capaciteit op het elektriciteitsnet toegewezen.

Elia en Fluvius zijn ondertussen in overleg met de Vlaamse overheid om samen na te denken over hoe we hier in Vlaanderen mee moeten omgaan, en zo tot een optimale ruimtelijke inplanting van datacenters, batterijparken en andere zware aansluitingen in het Vlaamse elektriciteitssysteem te komen.

"Steeds meer bedrijven maken de overstap van vervuilende fossiele brandstoffen naar propere, duurzame energie zoals elektriciteit. En dat is een goede zaak voor onze planeet en onze portemonnee. Zo worden we minder afhankelijk van oude vervuilende energie uit dubieuze landen zoals Rusland. We stellen vast dat het tempo waaraan onze bedrijven elektrificeren op sommige plaatsen sneller is dan deze waarop het elektriciteitsnetwerk kan worden aangepast. En dat verhoogt de druk op ons elektriciteitsnet. Het is een goede zaak dat de netbeheerders zelf al proactief aan de slag gaan om mogelijke verzadiging te vermijden, door o.a. ook het net te versterken. Daarnaast gaan we ook vanuit Vlaanderen extra maatregelen moeten nemen.

Zo werken we aan een wettelijk kader waarbij netbeheerders en bedrijven met flexibele aansluitcontracten kunnen werken. Niet alle bedrijven hebben op hetzelfde moment de volle capaciteit aan elektriciteit nodig. Soms volstaat een lagere capaciteit, vandaag is dat niet mogelijk. Door dat wel mogelijk te maken kunnen meer bedrijven aansluiten. Daarnaast zullen we ook de vraag van de bedrijven in kaart brengen zodat we in de toekomst de vraag naar energie beter kunnen inschatten."

Melissa Depraetere, Vlaams minister van Energie

Perscontact Elia:

Marie-Laure Vanwanseele, woordvoerder
marielaure.vanwanseele@elia.be
0499 86 51 58

Perscontact Fluvius:

Lara Lammens, corporate woordvoerder
lara.lammens@fluvius.be
0475 29 86 63

Meer informatie over congestie :

<https://www.fluvius.be/netcongestie>

<https://www.elia.be/netcongestie>

Over Elia Group

Een Europese top 5 speler

Elia Group is een belangrijke speler in elektriciteitstransmissie. We zorgen dat productie en verbruik op elk moment in balans zijn. Zo voorzien we 30 miljoen eindgebruikers van elektriciteit. Met filialen in België (Elia) en het noorden en oosten van Duitsland (50Hertz) beheren we 19.460,5 km aan hoogspanningsverbindingen. Elia Group behoort daarmee tot de Europese top 5. Met een betrouwbaarheidsgraad van 99,99% geven we de samenleving een robuust elektriciteitsnet, wat belangrijk is voor de socio-economische welvaart. We willen ook een katalysator zijn voor een geslaagde energietransitie naar een betrouwbaar, duurzaam én betaalbaar energiesysteem.

Wij maken de energietransitie waar

Door de uitbouw van internationale hoogspanningsverbindingen en het integreren van steeds grotere hoeveelheden hernieuwbare energieproductie, stimuleren we zowel de integratie van de Europese energiemarkt als de decarbonisering van onze samenleving. Tegelijk optimaliseren we voortdurend onze operationele systemen en ontwikkelen wij nieuwe marktproducten zodat nieuwe technologieën en marktpartijen toegang krijgen tot ons net. Elia Group versnelt zo de energietransitie.

In het belang van de samenleving

Als centrale speler in het energiesysteem handelt Elia Group in het belang van de samenleving. We spelen in op de snelle toename van hernieuwbare energiebronnen door ons transmissienet voortdurend aan te passen. We zorgen er ook voor dat onze investeringen op tijd en binnen het budget worden uitgevoerd en met een maximale focus op veiligheid. Bij de realisatie van onze projecten gaan we voor een proactief stakeholdermanagement, waarbij we heel vroeg in het ontwikkelingsproces en met alle betrokkenen wederzijdse communicatie opstarten. We stellen onze expertise ook ten dienste van verschillende spelers in de sector om het energiesysteem van de toekomst uit te bouwen.

Internationaal georiënteerd

Naast activiteiten als transmissienet beheerder leveren we ook consultingdiensten aan internationale klanten via onze dochteronderneming Elia Grid International (EGI). De afgelopen jaren heeft Elia Group enkele nieuwe niet-gereguleerde activiteiten opgezet, waaronder re.alto en Windgrid. re.alto is de eerste Europese marktplaats voor de uitwisseling van energiegegevens via gestandaardiseerde energie-API's. Met Windgrid, een dochteronderneming, breiden we onze overzeese activiteiten verder uit en dragen we bij aan de ontwikkeling van offshore elektriciteitsnetten binnen en buiten Europa.

De juridische entiteit Elia Group is een beursgenoteerde onderneming waarvan de belangrijkste referentie-aandeelhouder de gemeentelijke holding Publi-T is.

Neem voor meer informatie contact op met:

Corporate Communication

Marie-Laure Vanwanseele (NDL) | M +32 499 86 51 58 | marielaure.vanwanseele@elia.be

Elia Transmission Belgium SA/NV

Boulevard de l'Empereur 20 | Keizerslaan 20 | 1000 Brussel | België